

Özümüz də, sözümüz də, məqsədimiz də bir

Bu birlək türk dövlətlərinə yeni reallıqda
yeni münasibətlər qurmağa imkan verir

Dünyanın siyasi müstəvisində baş verən hadisələr gərginləşdikcə dövlətlərarası münasibətlərin sərtləşməsi və ağırlaşan müharibələr nikbinliyə ümidi yeri qoymur. Buna baxmayaq, dünyanın qaynar nöqtələrindən biri olan Cənubi Qafqazda davamlı sülhə nail olmaq üçün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev gərgin və ardıcıl söylər göstərir.

Bu baxımdan dekabrın 14-də Türkmenbaşı şəhərində Azərbaycan, Türkiyə və Türkmenistan prezentlərinin keçirdikləri Birinci Zirvə Görüşü xüsusi ehəmiyyət kəsb edir. Prezident İlham Əliyev belə hesab edir ki, bu tədbir regional əməkdaşlığı, nəqliyyat, logistika, ticarət sahələrində əlaqələrin genişlənməsinə böyük töhfə verəcək. Hər üç ölkənin lideri çıxışlarında daha dərin və geniş iqtisadi əlaqələrin yaradılmasında maraqlı olduqlarını vurgulayaraq ən zəruri iqtisadi perspektivlərin üfüqlərini müəyyənəşdirilər. Prezident İlham Əliyev xalqlarımızın bir-birinə etnik, dini-mədəni köklər və ortaq mənəvi dəyərlərlə six bağlılığını, Azərbaycanın Türkiye və Türkmenistanla iqtisadi əlaqələrinin sürətlə inkişaf etdiyiini və münasibətlərimizin strateji müttefiqlik səviyyəsinə yüksəldiyini qeyd etdi: "Tarixi bağlar üzərində qurulmuş münasibətlərimiz ölkələrimiz arasında iqtisadiyyat, ticarət, nəqliyyat-logistika və digər sahələrdə əməkdaşlığın inkişafi üçün imkanlar yaradır. 2022-ci ilin yanvar-oktyabr aylarında Azərbaycanın Türkiye ilə ticarət dövriyyəsi 45 faiz artaraq 5 milyard dollara çatmışdır. Azərbaycandan Türkiye iqtisadiyyatına 20 milyard dollara yaxın, Türkiye'dən Azərbaycan iqtisadiyyatına isə 14 milyard dollara yaxın sərmayə yatırılmışdır. Bu il Türkmenistan ilə ticarət dövriyyəsi 5 dəfə artmışdır. Bu, rekord göstəricidir".

Dövlətimizin başçısının misal götirdiyi rəqəmlər Azərbaycan, Türkiye və Türkmenistan arasında iqtisadi əlaqələrin sürətlə inkişaf etdiyini təsdiqləyir. Belə ki, üç ölkə arasında nəqliyyat-logistika sahəsində böyük uğurlar qazanılmış, nəqliyyat bağlantılılarında əməkdaşlıq üçün yeni

imkanlar açılmış, çoxsaylı layihələr icra edilmişdir. Ölkələrimizin bu sahəyə yönəldiyi sərmayələr yeni və müasir infrastrukturun yaradılmasında vacib rol oynamışdır. Uzun illər mühərabə şəraitində yaşayan, resurslarının çoxunu qələbəyə sərf edən Azərbaycanın "Şərq-Qərb" və "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizlərinin fəal iştirakçısı olması, dəmir yolu, avtomobil nəqliyyatı və hava nəqliyyatı ilə bağlı olan bütün vacib layihələri icra edərək önəmli tranzit ölkəsinə çevriləməsi heyvətamız nəticədir. Bizim uğurlarımız həm Türkiyənin, həm Türkmenistanın, həm də bütün türk xalqlarının uğurudur.

Dövlətimizin başçısı Türkmenbaşı görüşündəki çıxışında həm də perspektivlərə toxundu: "Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə fəal məşğuluq. Zəngəzur dəhlizinin Azərbaycan ərazisindən keçən hissəsində aparılan işlərin dəmir yolu xətti üzrə 40 faizi, avtomobil yolu üzrə 70 faizi icra olunub. Bütün işlər 2024-cü ildə tamamlanacaq və nəticədə yeni nəqliyyat dəhlizi yaranacaq. Bakı-Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı ildə 15 milyon ton yük-aşırma qabiliyyətinə malikdir və bu həcmən 25 milyon tona çatdırılması üçün vəsaitin ayrılması nəzərdə tutulur".

Həqiqətən, öyünləsi faktlardır: bir il əvvəl Əlet Azad İqtisadi Zonasının təməli qoyulub. 2017-ci ildə Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu açılıb, indi bu layihəyə əlavə 100 milyon dollardan çox sərmayə qoyulacaq və onun ötürüclük qabiliyyəti beş dəfə artacaq. Xəzər dənizində 50 gəmidən ibarət ən böyük ticarət donanması bizə məxsusdur. Regionumuzda 18 yük təyyarəsindən ibarət ən böyük mülki hava yük donanması da bizdədir.

Türk Dövlətləri Təşkilatının baş katibi Kubanıçbek Ömüraliyev Prezidenti-

mizlə görüşündə vurğuladı ki, 44 günlük Vətən mühəribəsində Azərbaycanın Qələbəsi və ərazilərimizin işğaldan azad edilməsi təkcə ölkəmiz üçün deyil, bütün türk dünyası üçün böyük önəm daşıyır.

2 il önce 44 günlük Vətən mühəribəsində qazandığımız qələbə həm də regionda yeni nəqliyyat-kommunikasiya layihələri üçün əlverişli imkan yaratmışdır. Üstəlik, yeni çağırışlar və təhdidlərin tükənməməsi səbəbindən iqtisadiyyatın əsas sahələri ilə yanaşı, təhlükəsizlik, müdafiə, müdafiə sənayesi kimi sahələrdə də əməkdaşlığın genişləndirilməsi gündəmə gəlmişdir. Bu, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin mövqeyidir.

Bələliklə, biz yeni dünya düzənində türk dövlətlərinin xüsusi çəkisinin isarla və sürətlə artmasını müşahidə edirik. Dövlətimizin başçısı dekabrın 15-də Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) baş katibi Kubanıçbek Ömüraliyevi qəbul edərkən bu qurumun beynəlxalq səviyyədə fəaliyyətinin ehəmiyyətli dərəcədə artmasının üzvə müşahidəçi dövlətlərin beynəlxalq nüfuzunun və iqtisadi potentialının yüksəlşinə xidmət etdiyini bildirmişdir.

Yeri gəlmışken, qeyd edək ki, türk dövlətləri coğrafiyasının iqtisadi dövriyyə potensialı təxminən 4,5 trilyon dollarдан artıqdır. Bu isə artıq türk dövlətlərinin real gücə çevriləməsini təsdiq edir. Əslində, türk dövlətləri birliyinin yeni dünya gücünə çevrilə bilməsi heç kimin təəcübünə səbəb olan qeyri-adi fakt deyil. Bu, iqtisadi münasibətlərin qanunauyğun inkişafını təmin edən amildir.

Bahadur İMANQULİYEV,
"Azərbaycan"